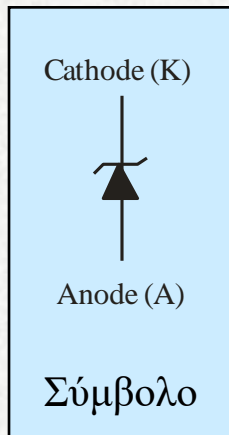

Δίοδος Zener

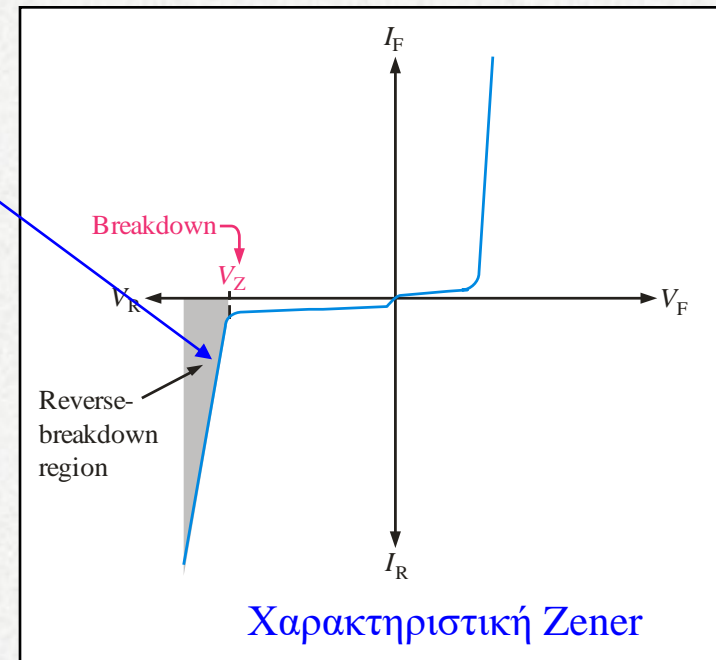
Δίοδος Zener

Χαρακτηριστική V-I διόδου Zener

Η δίοδος Zener έχει σχεδιαστεί για να λειτουργεί στην περιοχή κατάρρευσης.

Στην ιδανική περίπτωση, η κατάρρευση συμβαίνει σε συγκεκριμένη ανάστροφη τάση. Αυτό την καθιστά χρήσιμη ως αναφορά τάσης, η οποία είναι η κύρια εφαρμογή της.

Η κατάρρευση της διόδου Zener:

συμβαίνει στη Zener σε χαμηλές ανάστροφες τάσεις. Η Zener είναι έντονα νοθευμένη για να μειωθεί η τάση κατάρρευσης. Αυτό προκαλεί μια πολύ λεπτή περιοχή απογύμνωσης. Σαν αποτέλεσμα, υπάρχει ένα ισχυρό ηλεκτρικό πεδίο μέσα στην περιοχή απογύμνωσης. Κοντά στην τάση κατάρρευσης Zener (V_Z), το πεδίο είναι αρκετά ισχυρό ώστε να διεγείρει ηλεκτρόνια από τη ζώνη σθένους και να δημιουργηθεί ρεύμα.

Οι διόδοι Zener που έχουν τάσεις κατάρρευσης περίπου 5 V ή λιγότερο λειτουργούν κυρίως στη λεγόμενη περιοχή Zener. Αυτές που έχουν τάσεις κατάρρευσης μεγαλύτερες από 5 V λειτουργούν στη λεγόμενη **περιοχή χιονοστοιβάδας**. Και οι δύο τύποι ονομάζονται **διόδοι Zener**. Οι εμπορικά διαθέσιμες Zener έχουν τάσεις κατάρρευσης από 1 V έως 250 V με ανοχές της τάξης του 1% έως 20%.

Σταθεροποίηση με Zener. Η ικανότητα της Zener να κρατάει σταθερή την τάση στα άκρα της είναι η πιο σημαντική της ιδιότητα. Λειτουργώντας στην περιοχή κατάρρευσής της η Zener λειτουργεί σαν σταθεροποιητής διότι διατηρεί την τάση σταθερή σε μια ευρεία περιοχή ρεύματος στην ανάστροφη πόλωση.

Δίοδος Zener

Η Zener είναι μια δίοδος που λειτουργεί με αντίστροφη πόλωση στην τάση Zener (V_Z).

Όταν $V_i \geq V_Z$

Η Zener είναι ON

Η τάση πάνω στη Zener είναι V_Z

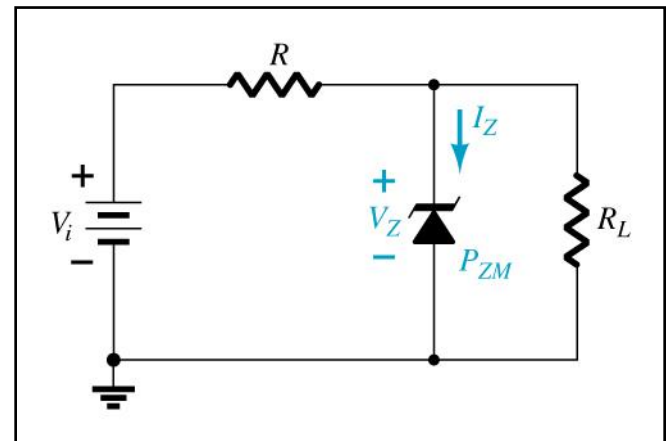
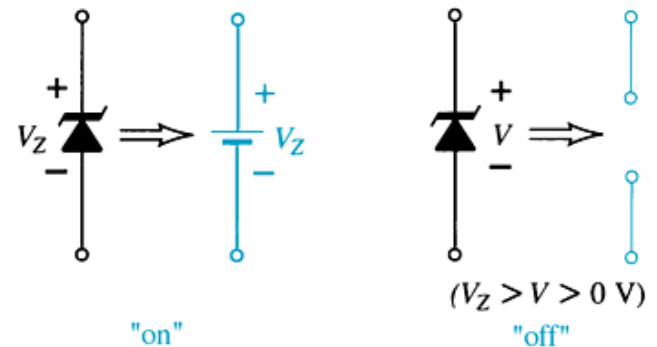
Ρεύμα Zener: $I_Z = I_R - I_{RL}$

Ισχύς στη Zener: $P_Z = V_Z I_Z$

Όταν $V_i < V_Z$

Η Zener είναι OFF

Η Zener είναι ανοικτοκύκλωμα

Δίοδος Zener

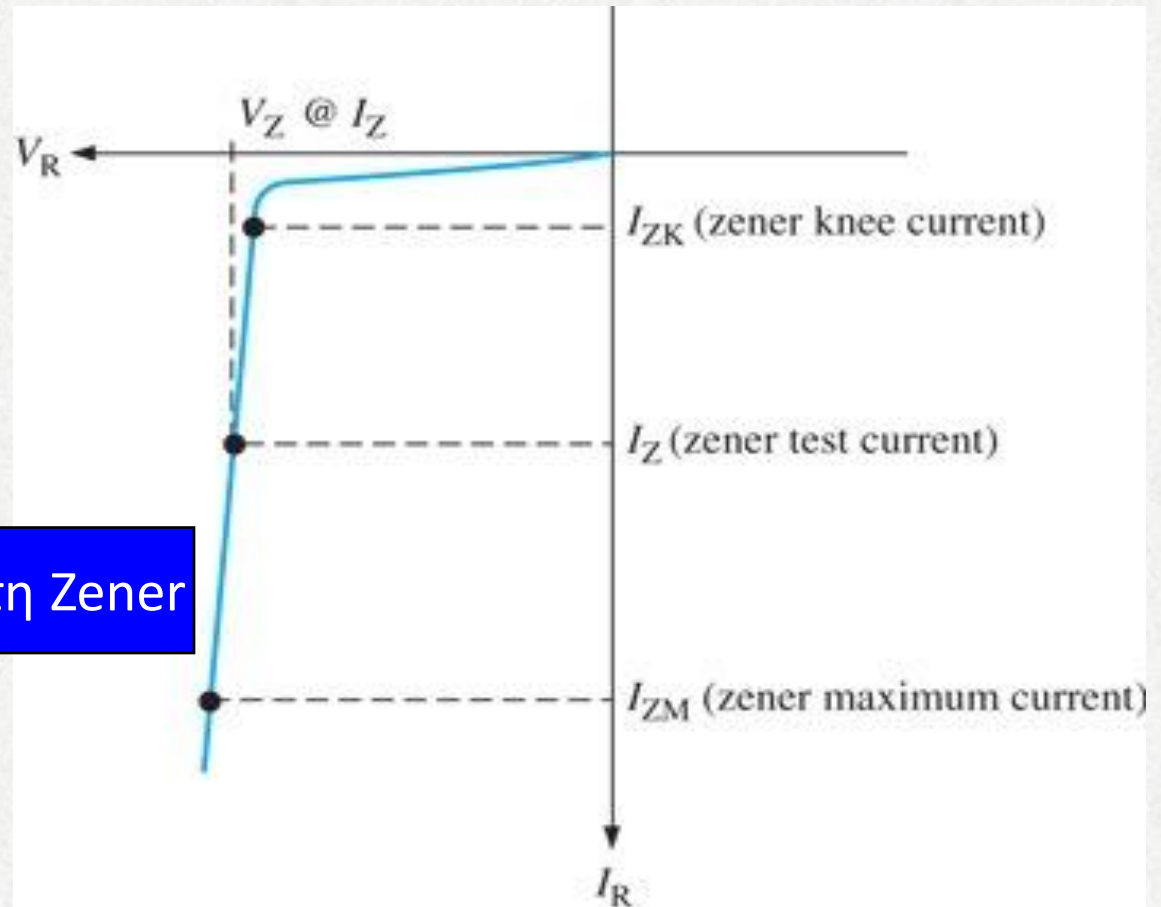
Χαρακτηριστική V-I διόδου Zener

Χαρακτηριστική ανάστροφης πόλωσης μιας διόδου zener. Το V_Z καθορίζεται συνήθως σε μια τιμή του ρεύματος Zener που είναι γνωστό ως ρεύμα δοκιμής.

Κατανάλωση Ισχύος στη Zener

$$P_D = V_Z I_Z$$

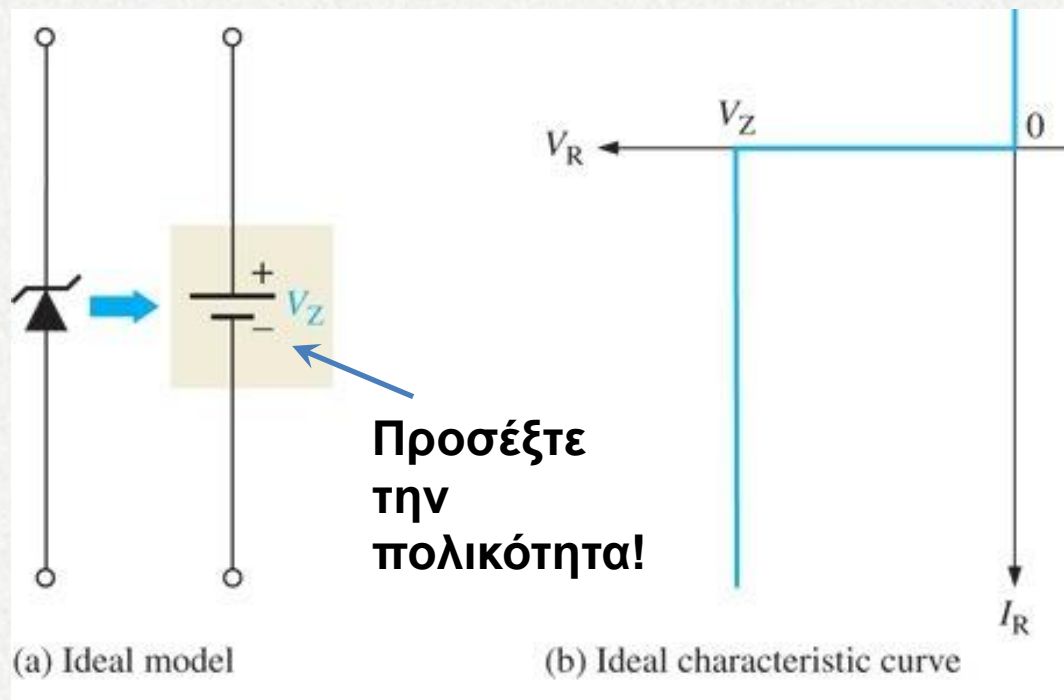
$$P_{D(max)} = V_Z I_{ZM}$$

Δίοδος Zener

Μοντέλα διόδου Zener

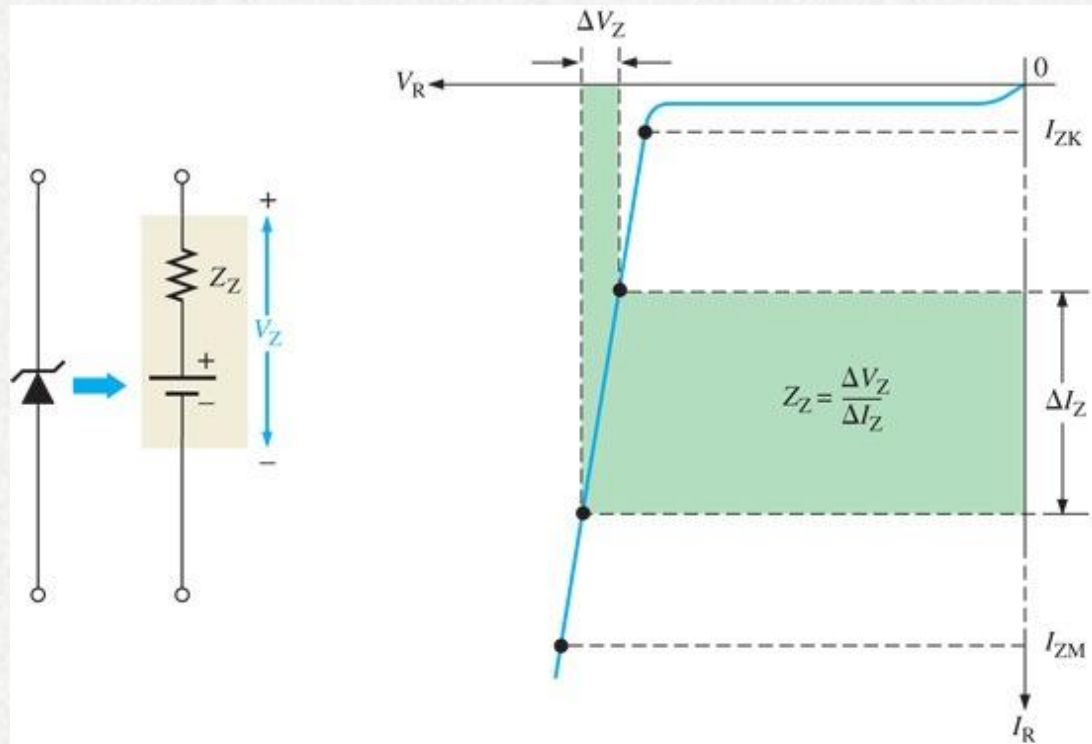
(1) Ιδανικό Μοντέλο

Ιδανική δίοδος Zener. Ισοδύναμο κύκλωμα και χαρακτηριστική.

Δίοδος Zener

Μοντέλα διόδου Zener (2) Πρακτικό Μοντέλο

(a) Practical model

(b) Characteristic curve. The slope is exaggerated for illustration.

Πρακτική δίοδος Zener. Ισοδύναμο κύκλωμα και χαρακτηριστική όπου φαίνεται η αντίσταση σειράς Z_Z .

Δίοδος Zener

Μοντέλα διόδου Zener

Η αντίσταση σειράς zener, Z_Z , είναι ο λόγος μεταβολής της τάσης στην περιοχή κατάρρευσης προς την αντίστοιχη αλλαγή ρεύματος:

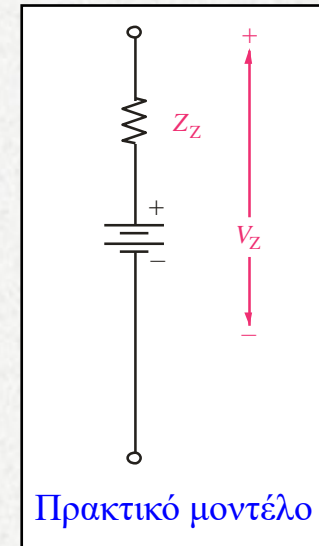
$$Z_Z = \frac{\Delta V_Z}{\Delta I_Z}$$

Παράδειγμα:

Πόση είναι η αντίσταση zener εάν η τάση της διόδου zener μεταβάλλεται από 4.79 V σε 4.94 V όταν το ρεύμα μεταβάλλεται από 5.00 mA σε 10.0 mA?

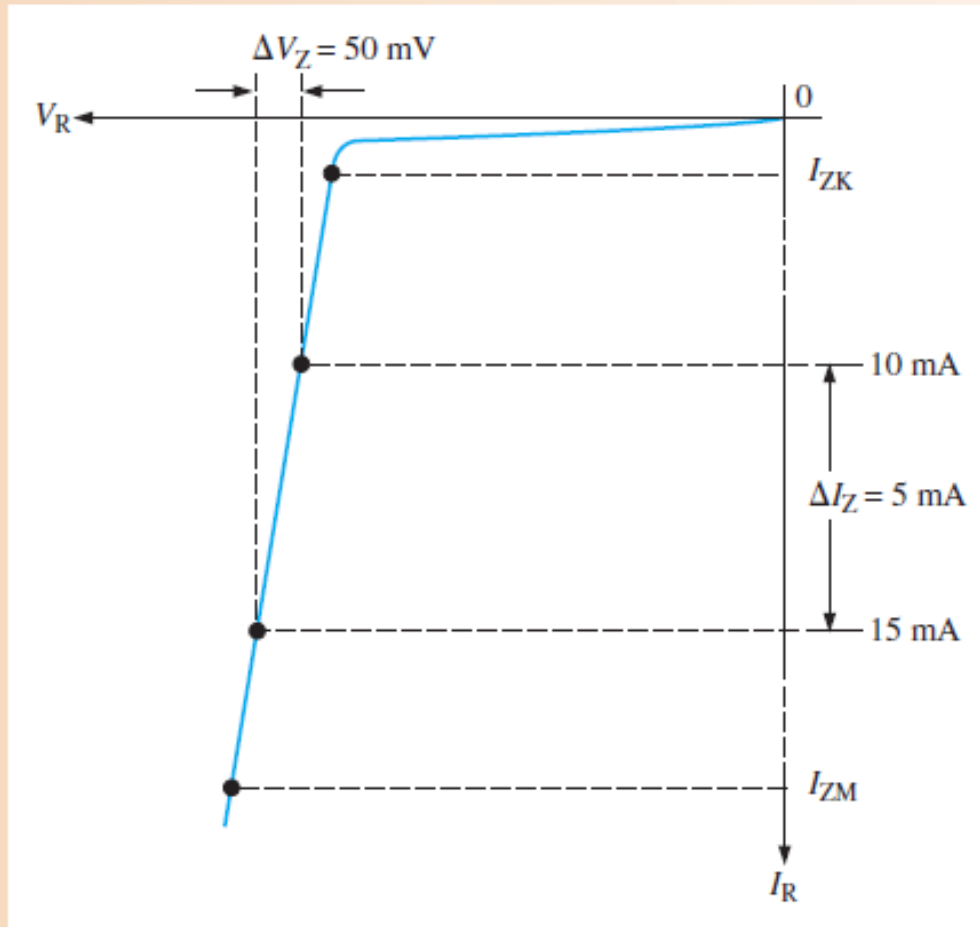
Λύση:

$$Z_Z = \frac{\Delta V_Z}{\Delta I_Z} = \frac{0.15 \text{ V}}{5.0 \text{ mA}} = 30 \Omega$$

A zener diode exhibits a certain change in V_Z for a certain change in I_Z on a portion of the linear characteristic curve between I_{ZK} and I_{ZM} as illustrated in Figure 3–6. What is the zener impedance?

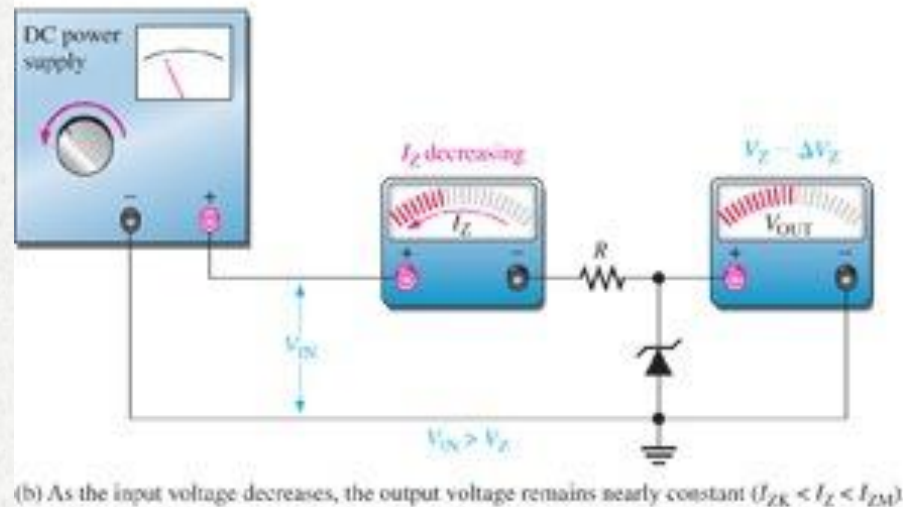
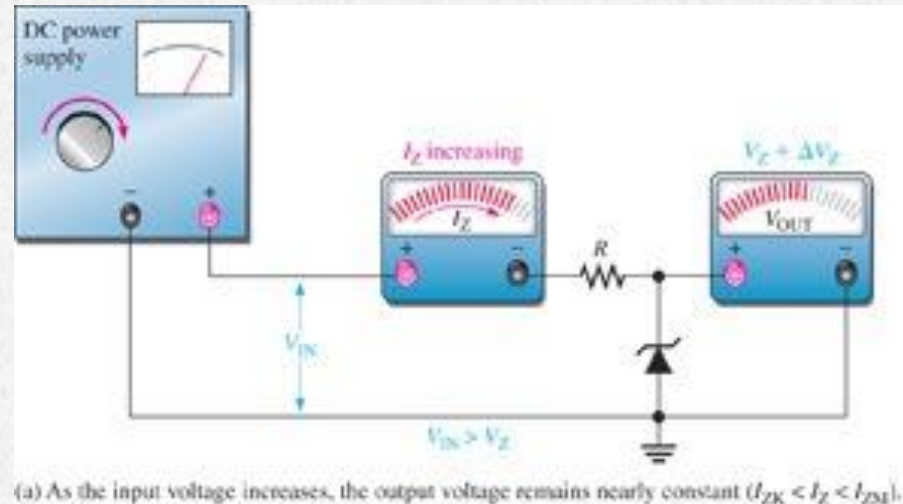
$$Z_Z = \frac{\Delta V_Z}{\Delta I_Z} = \frac{50 \text{ mV}}{5 \text{ mA}} = 10 \Omega$$

Εφαρμογές Διόδου Zener

Σταθεροποίηση τάσης

Σε εφαρμογές χαμηλού ρεύματος, μια δίοδος zener μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βασικός σταθεροποιητής.

Σταθεροποίηση Zener σε μεταβλητή πηγή τάσης.

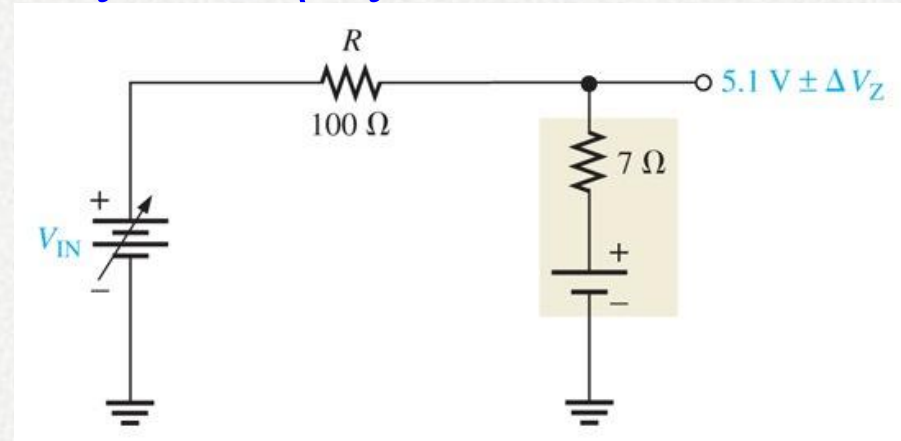
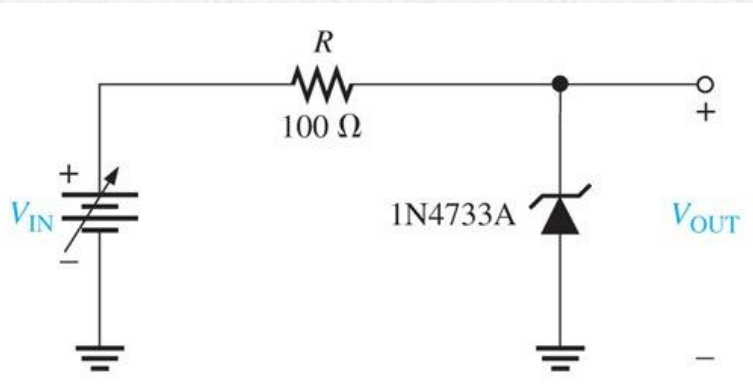

Εφαρμογές Διόδου Zener

Σταθεροποίηση τάσης

Η ανάλυση δικτύων που χρησιμοποιούν διόδους Zener είναι αρκετά παρόμοια με αυτήν που εφαρμόζεται στην ανάλυση διόδων ημιαγωγών:

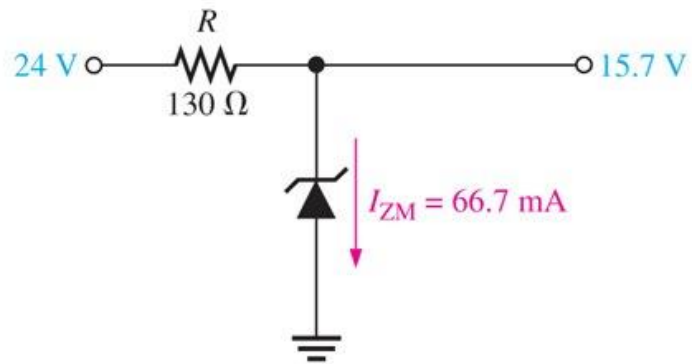
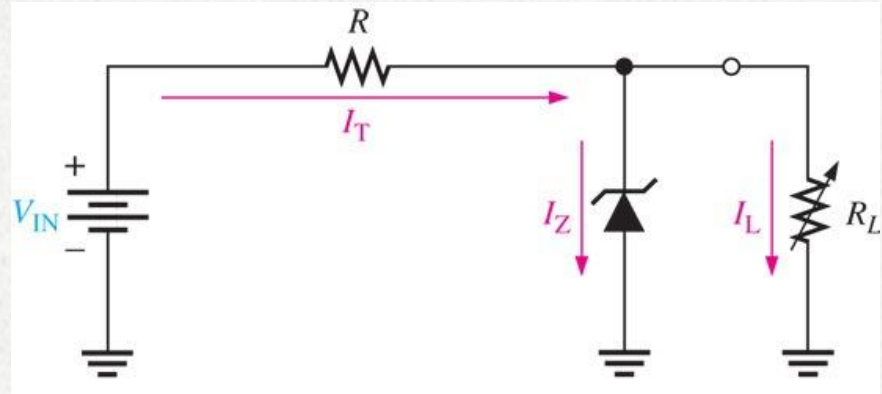
1. Προσδιορίστε την κατάσταση της διόδου.
2. Αντικαταστήστε το κατάλληλο μοντέλο.
3. Προσδιορίστε τις άλλες άγνωστες ποσότητες του δικτύου.

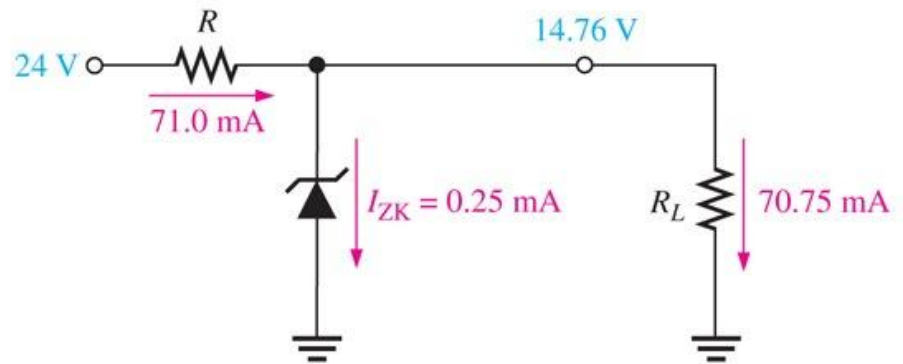
Εφαρμογές Διόδου Zener

Σταθεροποίηση τάσης

$$I_T = I_Z + I_L$$

(a)

(b)

Εφαρμογές Διόδου Zener

Σταθεροποίηση τάσης

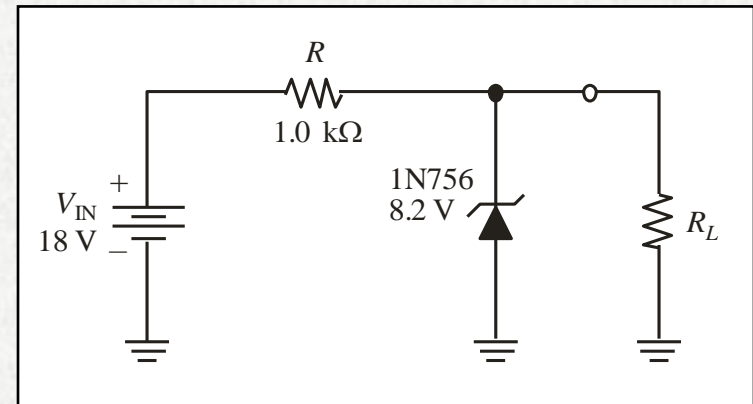
Παράδειγμα:

Η Zener 1N756 (8.2 V at 25° C) χρησιμοποιείται σαν σταθεροποιητής στα 8.2 V στο κύκλωμα. Ποια είναι η μικρότερη τιμή αντίστασης φορτίου που μπορεί να συνδεθεί ώστε να μην χαθεί η σταθεροποίηση? Θεωρήστε ιδανική δίοδο Zener.

Λύση:

Το ρεύμα Zener χωρίς φορτίο είναι $I_{NL} = \frac{V_{IN} - V_Z}{R} = \frac{18 \text{ V} - 8.2 \text{ V}}{1.0 \text{ k}\Omega} = 9.8 \text{ mA}$

Αυτό είναι το μέγιστο ρεύμα φορτίου. Επομένως, $R_L = \frac{8.2 \text{ V}}{9.8 \text{ mA}} = 837 \Omega$

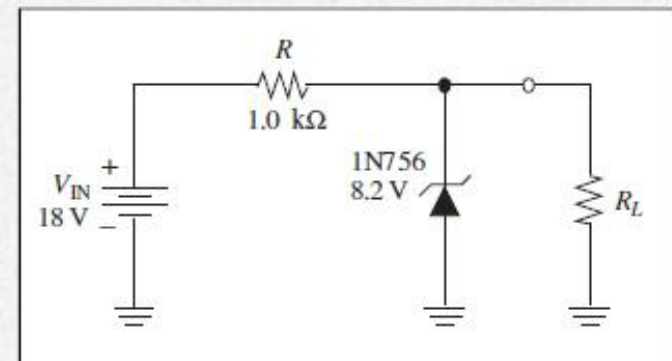
2. Zener Diode Applications:

Voltage Regulator with **Varying Load Resistance R_L**

In low current applications, a zener diode can be used as a basic regulator.

Example:

A 1N756 (8.2 V at 25°C) is used as an 8.2 V regulator in the circuit shown. What is the smallest load resistor that can be used before losing regulation? Assume an ideal zener diode model with a Knee current of 0.4mA, and the maximum zener current is 50mA.

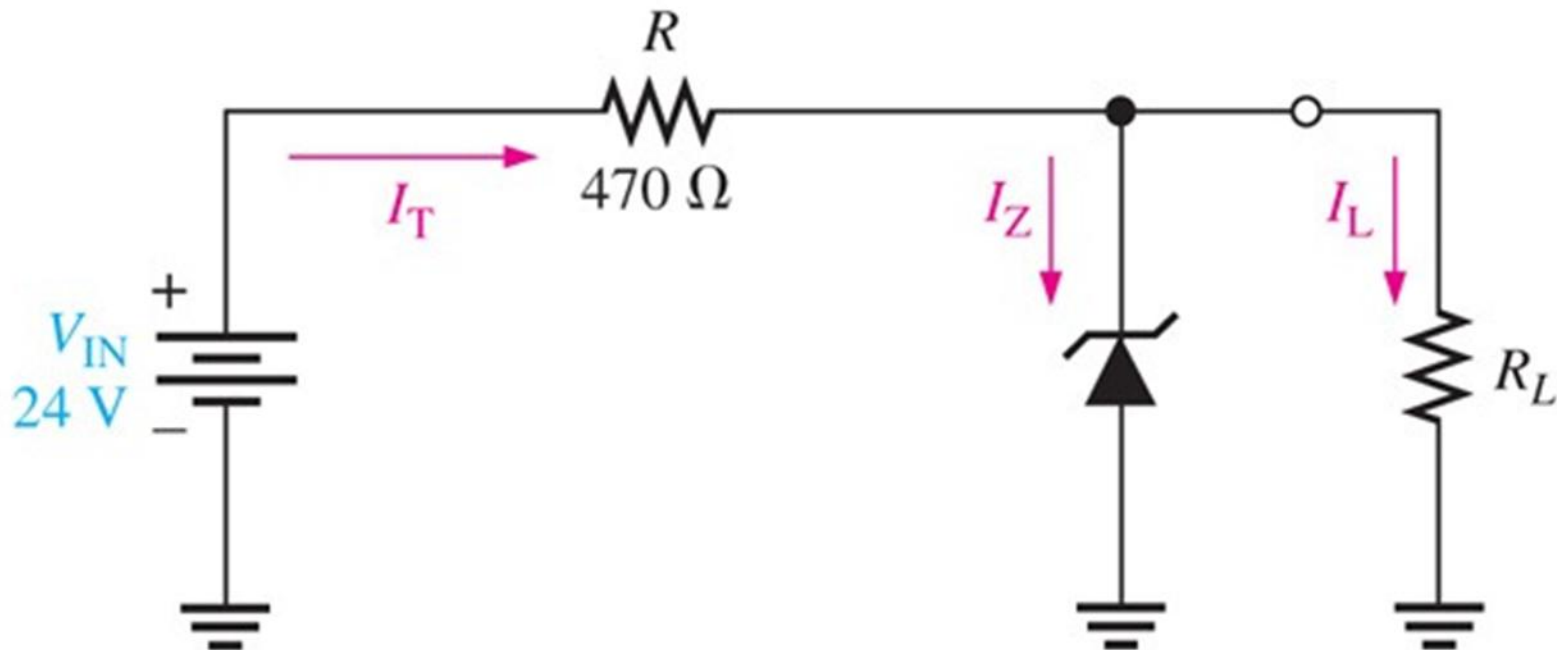

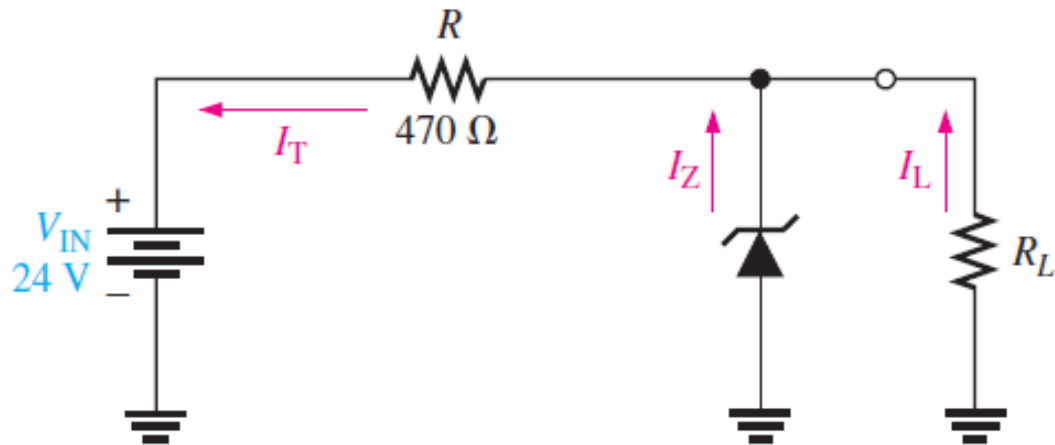
Solution: This maximum load current in regulation is $I_{Lmax} = I_{NL} - I_{ZK} = 9.8\text{mA} - 0.4\text{mA} = 9.4\text{mA}$
Therefore, $R_{Lmin} = V_Z / I_{Lmax} = 8.2\text{V} / 9.4\text{mA} = \mathbf{0.872\text{ K}\Omega}$

The current in R is $I_{NL} = \frac{V_{IN} - V_Z}{R} = \frac{18\text{V} - 8.2\text{V}}{1.0\text{ k}\Omega} = 9.8\text{ mA} < I_{Zmax}$, so **no upper limit on R_L**

Παράδειγμα

Προσδιορίστε το ελάχιστο και το μέγιστο ρεύμα φορτίου για το οποίο η δίοδος Zener στο σχήμα θα διατηρήσει τη ρύθμιση. Ποια είναι η ελάχιστη τιμή της R_L που μπορεί να χρησιμοποιηθεί; $V_Z = 12\text{V}$, $I_{ZK} = 1\text{mA}$ και $I_{ZM} = 50\text{mA}$.

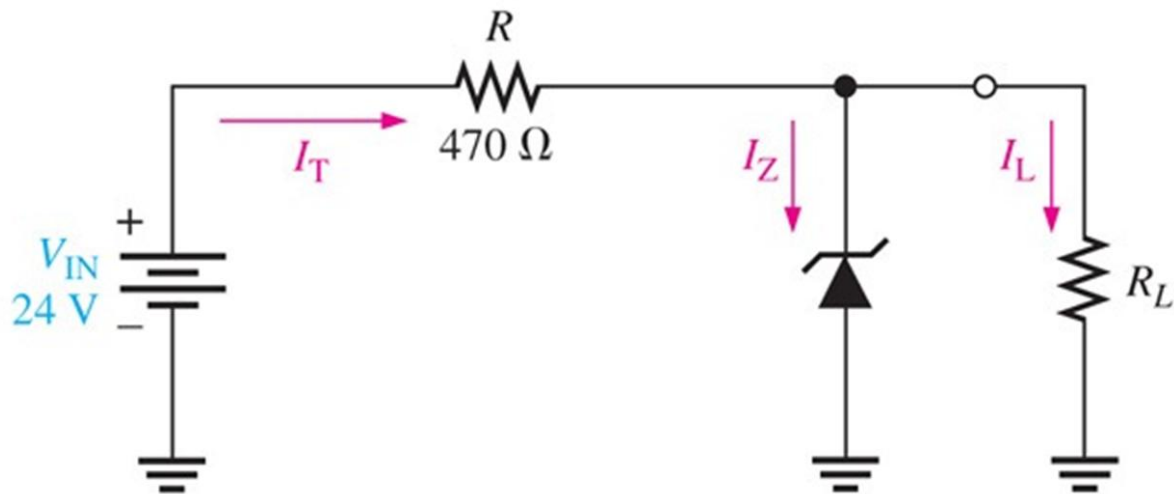
When $I_L = 0\text{ A}$ ($R_L = \infty$), I_Z is maximum and equal to the total circuit current I_T .

$$I_{Z(\max)} = I_T = \frac{V_{IN} - V_Z}{R} = \frac{24\text{ V} - 12\text{ V}}{470\ \Omega} = 25.5\text{ mA}$$

If R_L is removed from the circuit, the load current is 0 A. Since $I_{Z(\max)}$ is less than I_{ZM} , 0 A is an acceptable minimum value for I_L because the zener can handle all of the 25.5 mA.

$$I_{L(\min)} = 0\text{ A}$$

The maximum value of I_L occurs when I_Z is minimum ($I_Z = I_{ZK}$), so

$$I_{L(\max)} = I_T - I_{ZK} = 25.5\ \text{mA} - 1\ \text{mA} = \mathbf{24.5\ \text{mA}}$$

The minimum value of R_L is

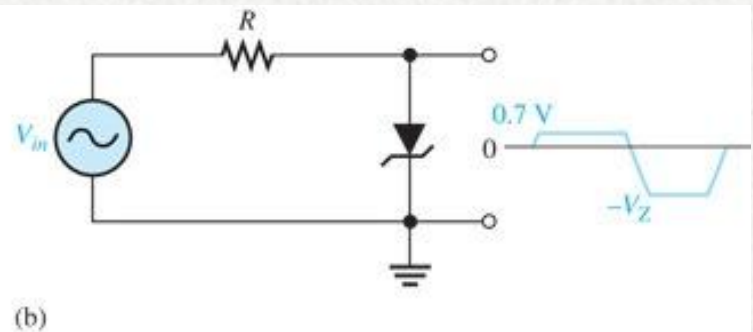
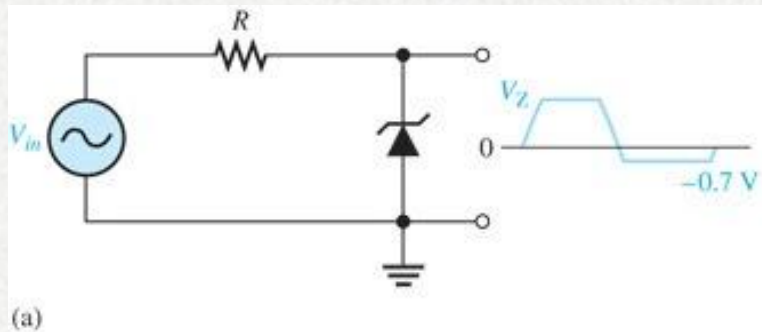
$$R_{L(\min)} = \frac{V_Z}{I_{L(\max)}} = \frac{12\ \text{V}}{24.5\ \text{mA}} = \mathbf{490\ \Omega}$$

Therefore, if R_L is less than $490\ \Omega$, R_L will draw more of the total current away from the zener and I_Z will be reduced below I_{ZK} . This will cause the zener to lose regulation. Regulation is maintained for any value of R_L between $490\ \Omega$ and infinity.

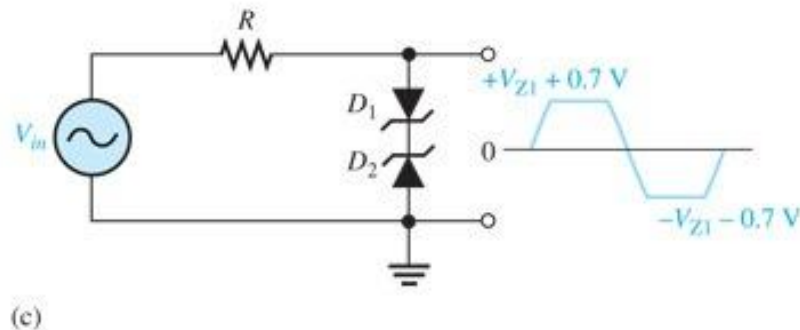
Εφαρμογές Διόδου Zener

Ψαλιδιστής τάσης

Οι Zener μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως περιοριστές ή ψαλιδιστές. Οι back-to-back Zener σε αυτό το κύκλωμα περιορίζουν την έξοδο στην τάση κατάρρευσης συν μια πτώση τάσης διόδου 0.7V.

Βασική λειτουργία Zener ως ψαλιδιστή ημιτονικής κυματομορφής.

Εφαρμογές Διόδου Zener

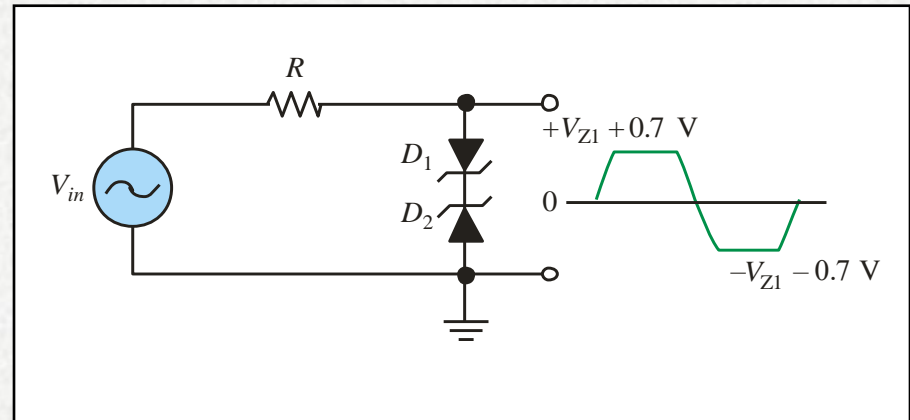
Ψαλιδιστής τάσης

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Ποιες είναι οι μέγιστες θετικές και αρνητικές τάσεις εάν η τάση κατάρρευσης της Zener είναι 5,6 V;

ΛΥΣΗ:

$$\pm 6.3 \text{ V}$$

Εφαρμογές Διόδου Zener

Ψαλιδιστής τάσης

